

Handläggare
Elvy Löfvenberg
Telefon: 08-508 26 746**Till**
Idrottsnämnden

Stockholms stads kemikalieplan 2014-2019

Remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Som svar på remissen hänvisar idrottsnämnden till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Olof Öhman
FörvaltningschefRobert Sköld
Avdelningschef

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår en kemikalieplan för Stockholm. Planen beskriver vilka kemikalier och varor som kemikaliearbetet ska inriktas på. Barns vardagskemikalier står i fokus och ett 40-tal åtgärder föreslås. En genomgående princip i planen är att staden inte bygger upp egna system för kravställande på varor, byggmaterial och kemiska produkter utan använder befintliga verktyg.

Förvaltningen ställer sig positiv till planen, särskilt till bildandet av ett kemikaliecentrum och ett kemikalieregister. Ett bra stöd i upphandling av kemikalier och varor för drift och byggnation. Idrottsförvaltningen berörs av ett tiotal åtgärder, vilka är förenliga med nämndens miljöhandlingsplan

Bakgrund

I samband med kommunfullmäktiges beslut om Stockholms miljöprogram 2012-2015 fick miljö- och hälsoskyddsnämnden i upp-

drag att ta fram ett förslag till kemikalieplan. Planen utgår från stadens vision 2030 och det nationella miljömålet Giftfri miljö. Planen är ett förtydligande av målområdet Giftfria varor och byggnader i Stockholms miljöprogram.

Ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår en kemikalieplan för Stockholm stad för 2014-2019. Planen beskriver vilka ämnen som är viktigast att minska förekomsten av, och har en särskild inriktning på barns exponering. Ämnen som har särskild betydelse för Stockholm är identifierade och föreslagna åtgärder har ett barnfokus.

I kemikalieplanen föreslås ett 40-tal åtgärder inom sju verksamhetsområden:

1. Stöd till implementeringen av kemikalieplanen
2. Information och dialog
3. Upphandling
4. Byggmaterial
5. Tillsyn och kontroll
6. Stadens kemikaliehantering
7. Miljögiftsövervakning

En genomgående princip är att staden inte ska bygga egna system för kravställande på varor, byggmaterial och kemiska produkter. Kraften ska läggas på uppföljning. Planen beskriver också hur stadens förvaltningar och bolag ska få tydligare vägledning, bl.a. genom att inrätta ett Kemikaliecentrum. I planen nämns inget om en sund inomhusmiljö som trots allt är resultatet av kemikalier och varor.

Kemikalieplanen finns att läsa på Insyn, MHN 2013-12-18, p 17.

Ärendets beredning

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet ”Stockholm stads kemikalieplan 2014-2019” till stadens samtliga nämnder samt till branschorganisationer för byggmaterial, WWF, Naturskyddsföreningen, KEMI och Naturvårdsverket för yttrande senast den 28 april 2014. Idrottsförvaltningens förslag till yttrande har tagits fram av driftavdelningen.

Förvaltningens synpunkter

Kemikalieplanen är mycket välgjord och är viktig i folkhälsoarbetet. Kemikaliernas påverkan på hälsan och miljön är dåligt kartlagda, samtidigt som förbrukningen ökar och nya ämnen tillkommer. Idrottsnämndens kostnader för kemikalier ökar. Osäkerheten vid val av "rätta" kemikalier och varor är stor och känslan för kemikaliernas nytta, hantering, utbytbart och konsekvenser för folkhälsan är liten.

Planen är mycket ambitiös men ska kunna genomföras inom budget med stöd av ett Kemikaliecentrum. Resurser och kunskap behövs dock för insatser i förvaltningar och bolag för att införa rutiner, kartlägga nuläge, formulera krav i upphandlingar och för uppföljning av egen verksamhet, byggentreprenader, städentreprenader, drift- och verksamhetsentreprenader med mera.

Kemikalieplanens åtgärder är indelade i sju verksamhetsområden, enligt nedan, varav flera berör idrottsnämnden. Åtgärderna kommenteras nedan.

Stöd till implementeringen av kemikalieplanen

Förvaltningen har behov av information och stöd i valet av kemikalier och varor, både i verksamheterna och vid upphandling. Vid val av tekniska kemikalier, i bad- och isprocesserna, behövs ett särskilt stöd och förvaltningen kan då behöva kontakt på forskarnivå.

Information och dialog

I tillsynen av bassängbaden sker redan idag en dialog mellan miljöförvaltningen och idrottsförvaltningens personal. Tillsynen blir därmed en form av fortbildning. I övriga idrottsanläggningar sker ingen tillsyn från miljöförvaltningen. Det är kraven i arbetsmiljölagstiftningen som gör att driftkemikalier förtecknas och diskuteras.

Stadens upphandlare och projektledare är nyckelpersoner i dialogen om kemikalier och varor.

Idrottsförvaltningens breda kontakter med föreningar och båtsport kan vara en spridningskälla till många aktörer.

Dialogen och informationen måste visa att det är möjligt att agera och att det finns alternativa lösningar. Vikten av att i skolan undervisa om vardagskemikalierna i naturkunskap och hemkunskap kan inte nog understrykas. Ett förslag är att utveckla ett dataspel om kemikalier, riktat till barn.

Upphandling

Vid upphandlingar råder osäkerhet kring vilka krav som kan ställas på kemikalier och varor och som samtidigt är juridiskt hållbara. Kraven inriktas idag på att säkra funktionen på tjänsten och varan.

Byggmaterial

Byggmaterial bör vara ett prioriterat område och uppföljningen säkerställas. Hittills har förvaltningen bevakat vissa kemikalier och varor i drift och byggnation med ledning av miljöförvaltningens tillsynsarbete, stadens miljöprogram och arbetsmiljöföreskrifter. Avgränsningar och en samlad målbild är nödvändigt om arbetet ska vara realiserbart. I upphandlingar av större och mindre byggtreprenader har kemikalier och varor bevakats, men på ett ostrukturerat sätt. Förvaltningen har med hänvisning till sitt Program för miljöanpassat byggande ställt krav på vissa byggmaterial.

Stadens kemikaliehantering

Idrottsförvaltningen ser fram emot att ansluta sig till ett datorbaserat kemikalierregister. Ett register är ett nödvändigt stöd vid bedömningen av kemikalier och varor. Med rätt uppbyggnad ger det kunskap om risker, volymer och kostnader och gör det möjligt att formulera målsättningar för olika verksamheter.

Tillsyn, kontroll och miljögiftsövervakning

Dessa verksamhetsområden är miljöförvaltningen ansvar.
